

Бүген Мордовиянен торле почмакларында янғын чыга. Кызганычка каршы, я бер авылда, я икенче шәһәрдә янғында үлүчеләр турында да ишетәбез. Шәһәрләрдә һәм зур авылларда янғын сүндерүчеләр күпләрне үлемнән коткара, ә кечкенә ерак авылларда ... Яз башы житү белән үлән һәм тормыш-конкуреш әйберләренен кирәксезләрен яндыра башлыйбыз, зинһар сак булыгыз! Статистика саннарына игътибар итик. Бер көндә генә янғын сүндерергә кырык дүрт тапкыр чыкканнар. Мәсәлән, тугызынчы апрельдә Саранск шәһәре Попова урымындагы йортларның берсендә подвал янган, Ельник районы Ельник авылындагы 200 кв. метрдагы йорт, Ковылкино районындагы Старое Дракино авылында иске үлән яндыру аркасында 40 тонна печәннәре дә жилгә очкан, Темник районы Итяково авылында 70 кв. метр мусор янган. Унбишенче апрельдә Кадошкино районы Адашево авылында, коры үлән якканда, биш йорт янган һәм кон саен башка яклардан шундый хәбәрләр ишетелә торган. Ярый әле кешеләргә жәберлек тимәгән. Барысында да янғын сүндерүчеләр группалары утка каршы көрәш эшләре алып барганнар. Әгәр ут кабынып янғын чыга икән, хәбәрне янғынга каршы хезмәт идарәсе диспетчерларына житкерергә кирәк. Күбрәк шундый эш гүзәл затларыбыз жилкәсендә. Мәсәлән, Кадошкино районы «янғынга каршы хезмәт идарәсе» ГКУ 28нче янғын сүндерү-коткару бүлегенен дус коллективында оч сойкемле диспетчер хатын - кыз - О.В.Бормотова, Г.Р.Байчурина белән М.Н.Кортункова эшли. Биредә Ольга Васильевна белән Гульнара Равил кызы инде тугызар ел эшлиләр икән, Марина Николаевна хезмәткә 16 ел багышлый. Эш урынын да бер генә очракта да үзгәртەرگә жыенмыйлар. - Диспетчерның бурычлары беренче карашка гади: хәбәрне кабул итү, тапшыру һәм теркәү. Ул янғын сүндерү һәм авария-коткару техникасын гадәттән тыш хәл булган урынга чыгара, аннары көчләре һәм чаралары белән идарә итә. Һәм һәр диспетчер моны эшли белергә тиеш. Чонки кеше иминлеге очен жаваплылык та ана йокләнгән бит. Ә ин яхшысы, әлбәттә, гадәти булмаган хәлләр булмасын очен профилактика. Безнен эшкә күнегеп булмый, - ди диспетчер Гульнара Равил кызы Байчурина. - Аны яратырга кирәк. Бәлага тарыган кешенен иминлеге очен эшлисе килә. Үз эшемне моңим дип саныйм. Һәм мондый фикерне хезмәттәшләрем дә уртаклаша. Ә ир-атлар коллективында ничек эшлисен, дигән сорауга әңгәмәдәшләр «бик яхшы» дип жавап бирделәр. Ир-атлар коллективында эшләү күпкә жинелрәк, диделәр. Чыннан да, янғын сүндерүче эше авырларның берсе. Янғын бит миләкне дә юкка чыгара, кеше гомерен дә алып китә. Диспетчерлар бу кыенлыкларны ботен коллектив белән

бергә жинә. Смена узач, хатын-кызлар аны башка диспетчерга тапшыра...кон әйләнәсендә дүрт смена эшли. Ботенесенә бергә жыелу кыен, кемдер постта, ә кемдер ял итә. Менә фотога да Ольга Васильевна белән Гульнара Равилевна гына тоште. Әлеге сойкемле хатын-кызларга форма да, елмаю да бик килешә; форманы теләп, намус һәм горурлык белән йортәләр.

15 апрельдә Мордовия Республика-сынын гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасынын территориаль бүлгәгә кочләре янгын куркынычы чорына әзерлек буенча пресс-конференция уздырды. «Коры всемлекләрне яндыру административ хокук бозу булып тора, - ди күзәтчелек эшчәнлегә һәм профилактик эшләр Идарәсе башлыгы Сергей Репин». Ул республикабыз гражданнына кырларга күчә торган чүпне яндыру табигатькә дә, кешегә дә зыян китерә дип искәртә. Алда Май бәйрәмнәре. Халык ял итәргә дип табигатькә еш чыга, учак яга. Зинһар, янгынга эләкмәгез, үзегез дә ут белән сак эш итегез дип кисәтә янгын сүндерүчеләр.

Н.Хәлил